

Bostadsutskottets yttrande

1984/85: 1 y

om vissa åtgärder på beskattnings- och indrivningsområdet (förslag 1983/84: 24)

Till skatteutskottet

Till bostadsutskottet har hänvisats riksdagens revisorers förslag 1983/84: 24 angående vissa åtgärder på beskattnings- och indrivningsområdet jämte de med anledning av förslaget väckta motionerna 1983/84: 2969 (vpk), 2970 (m), 2971 (c) och 2972 (fp).

Vissa av de frågor som behandlas i förslaget är av den karaktären att de närmast faller under skatteutskottets beredning. Bostadsutskottet har därför beslutat att – under förutsättning av skatteutskottets samtycke – till skatteutskottet med eget yttrande överlämna förslaget jämte de med anledning av förslaget väckta motionerna.

Bostadsutskottet begränsar sitt yttrande till att omfatta frågor om organisationen av den regionala och lokala skatteförvaltningen, om kronofogdemyndigheternas ställning i en eventuellt ny organisation samt om landets indelning i kronofogdedistrikt.

Sammanfattning av revisorernas förslag m. m.

Som framgår av revisorernas skrivelse föreslog dåvarande civilutskottet att revisorerna skulle genomföra en granskning av exekutionsväsendet. Denna granskning redovisas i en granskningsrapport som har remissbehandlats. Rapporten och remissvaren över den utgör det huvudsakliga underlaget för revisorernas ställningstaganden i det till riksdagen överlämnade förslaget.

I granskningsrapporten uttalades att länsstyrelsernas nuvarande skatteavdelningar (exkl. mervärdeskatteenheterna) och de lokala skattemyndigheterna tillsammans borde utgöra regionala skatteverk med de lokala skattemyndigheterna som lokalt arbetande organ. Samtidigt borde kronofogdemyndigheterna organisatoriskt sammanföras med de lokala skattemyndigheterna.

Remissmyndigheterna har i flertalet fall underlåtit att direkt ta ställning till förslaget. Man anser att tidpunkten för riksdagen att f.n. fatta ett principiellt beslut om organisationen på beskattningsområdet inte är lämplig med hänsyn till att i dag tillräckligt gott beslutsunderlag inte finns. Resultatet av de utredningar som nyligen tillsatts av regeringen och som berör organisationen bör avvaktas. Kronofogdemyndigheternas sammanförande med de lokala skattemyndigheterna avvisas av Föreningen Sveriges Kronofogdar, nästan samtliga kronofogdar och SACO/SR. Lösningen

tillstyrks av Föreningen Sveriges Uppbördschefer. Några länsstyrelser förordar att kronofogdarnas verksamhet nära anknyts till den regionala skatteförvaltningens organisation.

Granskningsrapporten och remissvaren över den visar enligt vad revisorerna i sitt förslag anför att en genomgripande förändring av organisationen på beskattnings- och indrivningsområdet av det slag som föreslås i rapporten bör införas efter det att kompletterande utredningar genomförts.

Enligt revisorernas uppfattning bör kronofogdemyndigheterna organisatoriskt ingå som en del av en regional/lokal skatteadministration. Omorganisationen av kronofogdemyndigheterna bör anstå i avvaktan på principbeslutet om en ny organisation på beskattningsområdet.

Revisorerna hemställer att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad revisorerna i sin skrivelse anför. Bl. a. bör enligt revisorernas uppfattning riksdagen begära att regeringen så snart som möjligt lägger fram förslag om en principplan för organisationen på beskattningsområdet med beaktande av de av revisorerna framförda synpunkterna. I avvaktan på förslaget och ställningstaganden till detta bör en ny organisation för kronofogdemyndigheterna inte genomföras.

I en reservation som fogats till revisorernas förslag anför reservanterna bl. a. att de inte kan biträda förslaget om att kronofogdemyndigheterna bör samordnas med den regionala/lokala skatteadministrationen, främst med hänvisning till att kronofogdemyndigheterna är exekutiva organ och även har att verkställa enskilda anspråk.

Vissa utredningar om organisationen på beskattningsområdet m. m.

Frågor som rör den regionala och lokala organisationen på beskattningsområdet övervägs eller har nyligen övervägts i skilda sammanhang. Sålunda har en särskilt tillkallad utredningsman i uppdrag att utreda frågan om fördelningen av arbetsuppgifterna inom skatteområdet på regional och lokal nivå.

En särskild utredare tillkallades i juni 1984 med uppdrag att utreda skatteförvaltningens organisation och styrfunktioner. Utredaren har bl. a. att överväga den lokala skatteförvaltningens organisation i förhållande till länsskattemyndigheten.

Även resultatet av skatteförenklingskommitténs arbete kan väntas få betydelse för den nu diskuterade organisationsfrågan.

Vidare bör erinras om att regeringen uppdragit åt statskontoret att på grundval av en studie i Norrbottens län utforma ett förslag till samordnad statlig länsförvaltning och en från länsstyrelsen fristående skatteförvaltning.

Under våren 1984 beslöt riksdagen (prop. 1983/84: 167, SfU 28) om nya regler för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare m. m. Riksdagens beslut innebär bl. a. nya arbetsuppgifter på regional nivå för länsstyrelser-

nas skatteavdelningar – uppbördsenheterna – och för de lokala skattemyndigheterna. Även för länsstyrelsernas dataenheter innebär riksdagens beslut nya arbetsuppgifter. Totalt beräknades att länsstyrelserna och lokala skattemyndigheterna skulle behöva tillföras ca 350 tjänster.

Slutligen bör beträffande pågående överväganden m.m. erinras om att riksskatteverket föreslagit att antalet kronofogdedistrikt i riket skall minskas från 81 till 45. Med anledning av motioner i ärendet anförde bostadsutskottet våren 1984 (BoU 1983/84: 25) att frågan om distriktsindelningen borde ses i ett större perspektiv och anstå i avvaktan på principbeslut om en ny organisation på beskattningsområdet.

Motionerna

I de med anledning av revisorernas förslag väckta motionerna anföras och hemställs beträffande organisationen på beskattnings- och indrivningsområdet och indelningen i kronofogdedistrikt följande.

Yrkandet i motion 2969 (vpk) innebär att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omorganisation av kronofogdemyndigheten. Motionärerna delar revisorernas slutsatser att en bättre organisation på skatte- och avgiftsområdet bör genomföras. I denna organisation bör dock enligt motionärerna kronofogdemyndigheterna inte ingå. Vidare anför motionärerna att en ny indelning i kronofogdedistrikt inte bör komma till stånd. För en effektiv indrivning behövs en så decentraliserad organisation som möjligt.

I motion 2970 (m) hemställs att riksdagen inte nu tar ställning till frågan om en ny organisation på beskattningsområdet och att riksdagen uttalar att kronofogdemyndigheterna inte bör samordnas med den lokala/regionala skatteadministrationen. Bl. a. anföras att kronofogdemyndigheterna i första hand inte är ett skatteindrivningsorgan utan ett serviceorgan.

Ett tillkännagivande av vad i motionen anförts om kronofogdemyndigheternas organisation och verksamhet begärs i motion 2971 (c). Motionärerna anser sammanfattningsvis att länsstyrelserna liksom f. n. bör behålla budgetansvaret för kronofogdemyndigheterna och att myndigheterna skall nära samarbeta med de föreslagna regionala skatteverken. Motionärerna erinrar också om att riksdagen tre gånger under 1970-talet avvisat förslag om att minska antalet kronofogdedistrikt. Motionärerna anser att några indragningar av antalet distrikt inte får ske.

I motion 2972 (fp) anföras att pågående utredningars resultat som är av betydelse för bedömning av organisationsfrågan bör avvaktas innan ett principbeslut i frågan fattas. Den utgångspunkt som ligger till grund för revisorernas förslag är enligt motionärerna riktig.

Utskottet

Vad först rör frågan om *organisationen på beskattnings- och indrivningsområdet* finns det enligt utskottets uppfattning goda skäl avvakta pågående utredningsarbete och regeringens överväganden. Denna uppfattning delas av revisorerna. Enligt deras mening bör en organisation av det slag som föreslås i granskningsrapporten införas. Som ovan (s. 2) framgått anser revisorerna att regeringen skyndsamt bör ta fram underlag till grund för ett principbeslut om en ny organisation. Mot ståndpunkten att ytterligare underlag bör tas fram finns enligt utskottets uppfattning ingen anledning till erinran. Tvärtom torde det vara både rimligt och nödvändigt att det material som behövs för ett ställningstagande verkligen tas fram. Invändningar mot en sådan ordning har heller inte framkommit i motionerna. Däremot framhålls i vissa motioner vikten av att en bättre organisation på skatteområdet skapas.

Enligt bostadsutskottets uppfattning bör riksdagen med anledning av revisorernas förslag och motionerna hos regeringen hemställa att underlag som belyser frågan om organisationen på beskattnings- och indrivningsområdet tas fram och efter vederbörlig beredning utan onödig tidsutdräkt föreläggs riksdagen. Bostadsutskottet gör den bedömningen att det nu begärda underlaget i huvudsak kan utgöras av de ovan i sammanfattning redovisade utredningarna. Med det nu anförda har utskottet inte tagit ställning till om de riktlinjer revisorerna förordat i organisationsfrågan bör förverkligas eller om andra lösningar skall väljas. Pågående utredningsarbete m. m. kommer att ge ytterligare underlag i frågan.

Vad därefter rör frågan om *kronofogdemyndigheterna* skall inordnas i de regionala skatteverken som kan komma att tillskapas gör utskottet den bedömningen att även beträffande denna fråga det pågående utredningsarbetet bör slutföras. Riksdagen bör inte nu, genom ett uttalande i organisationsfrågan, avhända sig möjligheten att, med beaktande av tillkommande utredningsmaterial, bedöma frågan. Denna uppfattning innebär närmast en anslutning till vad revisorerna anfört och ligger i linje med vad som förordas i den reservation som fogats till revisorernas förslag.

Vad utskottet nu anfört innebär att utskottet inte nu bör ställa sig bakom motioner i vilka yrkas ett riksdagens uttalande om att kronofogdemyndigheterna inte bör samordnas med den lokala/regionala skatteadministrationen. Även beträffande denna fråga är det lämpligt att avvakta resultatet av pågående överväganden.

Vad slutligen angår frågan om *landets indelning i kronofogdedistrikt* finns inte tillräcklig anledning att nu binda riksdagen. Utskottet vill erinra om sin tidigare (BoU 1983/84: 25) och ovan refererade uppfattning om att även beträffande denna fråga ett ställningstagande bör anstå i avvaktan på att kompletterande utredningar genomförts. Enligt bostadsutskottets uppfattning bör skatteutskottet föreslå riksdagen att avslå motionerna 2969 (vpk) och 2971 (c) såvitt rör indelningen av landet i kronofogdedistrikt.

Vad i övrigt i revisorernas förslag och i motionerna förordats faller enligt bostadsutskottets uppfattning närmast under skatteutskottets beredning.

Stockholm den 23 oktober 1984

På bostadsutskottets vägnar

KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Thure Jadestig (s), Maj-Lis Landberg (s), Knut Billing (m), Magnus Persson (s), Bertil Danielsson (m), Lennart Nilsson (s), Margareta Gard (m), Kerstin Ekman (fp), Tore Claeson (vpk), Margareta Palmqvist (s), Agne Hansson (c) och Nils Nordh (s).

Avvikande mening

Kjell A. Mattsson (c), Tore Claeson (vpk) och Agne Hansson (c) anser att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar "Vad slutligen" och slutar "i kronofogdedistrikt" bort lyda:

Enligt bostadsutskottets uppfattning finns inte tillräckliga skäl att vid en eventuell ny organisation på beskattningsområdet företa ändringar i kronofogdedistriktindelningen. Utskottet delar den i motionerna 2969 (vpk) och 2971 (c) framförda uppfattningen att någon ändring i distriktsindelning inte bör ske.

Som anfördes i en reservation (c, vpk) till bostadsutskottets betänkande BoU 1983/84: 25 torde det vara både möjligt och lämpligt att förstärka distriktsorganisationen i storstadsområdena utan att därför landet i övrigt skall ges en mindre effektiv kronofogdeorganisation. Det har nämligen i skilda sammanhang visats att de minsta och medelstora distrikten är de mest effektiva.

Även om utskottet har förståelse för behovet av att organisationen av den exekutiva verksamheten kan behöva ses över får det anses väl motiverat att antalet distrikt i stort sett bibehålls. Som anføres i motion 2971 (c) har riksdagen tre gånger under 1970-talet förkastat förslag i vilka förordades en viss indragning av antalet kronofogdedistrikt.

Vad bostadsutskottet nu med anledning av motionerna 2969 (vpk) och 2971 (c) förordat om kronofogdedistriktindelningen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

